

§ 38. Uchwały, przepisy, normy i t. d., mające obowiązywać ogół elektrotechników polskich, traktuje się w sposób następujący:

Odpowiednie projekty, opracowywane przez biuro, komisję lub sekcję, ogłasza prezydium w prasie technicznej z wezwaniem do wypowiedzenia się członków P. K. E. oraz ogółu elektrotechników w terminie 2 do 6 miesięcy. Nienadesłanie na czas opinii przez organizacje i urzędy należące do Komitetu, uważa się, jako wyrażenie zgody. W razie braku umotywowanego sprzeciwu co do kwestyj zasadniczych, prezydium ogłasza w imieniu P. K. E. dotyczący projekt jako obowiązującą uchwałę P. K. E. i składa go następnie do formalnego jedynie zatwierdzenia przez plenarne zebranie.

W razie większych rozbieżności między projektem a nadesłanymi uwagami, prezydium bada ponownie dany projekt i po uzgodnieniu opinii, ogłasza go w nowej redakcji z terminem nadsyłania uwag w ciągu 1 do 2 miesięcy. O ile ta droga nie doprowadzi jeszcze do uzgodnienia, prezydium przedkłada projekt do rozstrzygnięcia przez zebranie plenarne.

§ 39. Na zebraniu plenarnem nie przeprowadza się dyskusji szczegółowej nad projektem uchwał w sprawach naukowo-technicznych, lecz tylko, po krótkim umotywowaniu głosów za i przeciw, przyjmuje się, lub odrzuca, projekt, wzgl. jego części, nie wprowadzając zasadniczych zmian. Każda organizacja ma jeden głos, który można także oddawać pisemnie w razie, gdyby delegat (lub jego zastępca) nie mogli być obecni. Uchwały zapadają większością dwóch trzecich głosów wszystkich członków Komitetu. Nieobecność lub nienadesłanie opinii uważa się jako głos oddany za projektem prezydium.

§ 40*. Uchwały, przepisy i normy, mające obowiązywać urzędy państwowe, lub mające otrzymać moc prawną, mogą być ogłaszane przez P. K. E. dopiero po zatwierdzeniu przez odpowiednie władze państwowe.

§ 41. Opinie Komitetu natury naukowo-technicznej, wyjaśnienia do przepisów, wskazówki i t. d., nie mające mieć mocy obowiązującej dla ogółu elektrotechników, przygotowuje biuro, względnie komisja lub sekcja. O ile prezydium uzna, że sprawa jest dojrzała do uchwalenia, wydaje uchwałę w imieniu P. K. E. W przeciwnym razie przedkłada ją zebraniu plenarnemu.

§ 42. W sprawach natury administracyjnej i ogólnej każdy członek Komitetu ma głos indywidualny. W sprawach zaś naukowo-technicznych reprezentuje opinię organizacji, która go delegowała. Uchwały zebrania plenarnych zapadają większością głosów obecnych za zebraniem.

§ 43. Projekty uchwał i t. d. mające być traktowane na zebraniu plenarnem, prezydium ma rozesłać członkom Komitetu przynajmniej na 3 tygodnie przed terminem.

Uwaga. Paragrafy oznaczone gwiazdką * (1, 2, 3, 4, 8, 11, 12, 16, 17, 19, 23, 26, 28, 40), stanowią zasady organizacji P. K. E., przyjęte przez Państw. Radę Elektryczną i zatwierdzone przez Min. R. P. (L. XVI, 168 z 22.I. 26), pozostałe zaś stanowią regulamin P. K. E.

Międzynarodowe organizacje elektrotechniczne.

W świecie elektrotechnicznym istnieje od jakiegoś czasu kilkanaście organizacji, zajmujących się sprawami, związanymi bezpośrednio lub pośrednio z elektrotechniką. Stosownie do zakresu ich działalności można je podzielić na następujące grupy:

A. Normalizacja ogólna.

1. Międzynarodowa Komisja Elektrotechniczna (Commission Internationale Electrotechnique), Londyn (od 1908 r.).
2. Międzynarodowy Związek Normalizacyjny (Association Internationale de Normalisation), którego pewne komitety narodowe normalizacyjne zajmują się także normalizacją elektrotechniczną, Londyn (od 1926 r.).

B. Oświetlenie.

3. Międzynarodowa Komisja Oświetleniowa (Commission Internationale de l'Eclairage), Londyn.
4. Komitet Techniczny Wytwórców lamp elektrycznych (Comité Technique des Fabricants des lampes électriques), Genewa.

C. Wytwarzanie i przesyłanie energii.

5. Światowa Konferencja Energetyczna (Conférence Mondiale de l'Energie), Londyn (od 1924 r.).
6. Międzynarodowa Konferencja wielkich sieci elektrycznych (Conférence Internationale des Grands Réseaux Electriques), Paryż (od 1923 r.).
7. Międzynarodowy Związek wytwórców i rozdzielców energii elektrycznej (Union Internationale des Producteurs et Distributeurs de l'Energie Electrique), Paryż (1925 r.).

D. Kolejnictwo elektryczne.

8. Międzynarodowy Związek tramwajów, kolei lokalnych i transportów samochodowych (Union Internationale de Tramways, de Chemins de fer d'intérêt local et de Transports publics automobiles), Bruksela.
9. Międzynarodowe Zrzeszenie tramwajów i kolei dojazdowych (Association Internationale de Tramways et de Lignes Secondaires), Wiedeń (od 1921 r.).

E. Teletechnika.

10. Międzynarodowy Komitet doradczy komunikacji telefonicznych na wielkie odległości (Comité Consultatif International des Communications Téléphoniques à Grande Distance), Paryż (od 1924 r.).
11. Międzynarodowy Komitet doradczy komunikacji telegraficznych (Comité Consultatif International des Communications Télégraphiques), Berlin (od 1926 r.).

F. Radjotechnika.

12. Związek radjotechniczny (Union Radiotélégraphique), Berno.
13. Międzynarodowy Związek radjofoniczny (Union Internationale de Radiophonie), Genewa (od 1925 r.).
14. Międzynarodowa Konferencja w sprawie normalizacji długości fal w komunikacji radjofonicznej (Conférence Internationale pour la Normalisation des longueurs d'Onde pour Radiocommunication), Bruksela.

Organizacje te powstały jako przejaw dążności do współpracy międzynarodowej na niwie elektrotechnicznej, w miarę udoskonalania metod wytwarzania, przesyłania i zużycowania energii elektrycznej, przeważnie w dobie powojennej. Nie mają one jednak ściśle rozgraniczonego zakresu działania. Przeciwnie, dziedzina pracy niejednej z nich zaczęła o drugą, wytwarzając, jeżeli nie tarcia, to w każdym razie niepotrzebne rozpraszanie sił intelektualnych i materialnych. Niektóre z organi-

zacji wykwitły jako twór rozłamu międzynarodowego, wytworzonego wielką wojną.

Należenie organizmów narodowych do różnych organizacji międzynarodowych utrudnia niejednokrotnie czynny udział w pracach międzynarodowych, gdyż to pociąga za sobą potrzebę nie tylko zgrupowania wydatków, związanych do tej pracy, ale i stosunkowo znacznych wydatków, związanych ze składkami trwałymi i dorywczymi, przyjęciami gości, podróżami delegatów i t. d., nie mówiąc już o tem, że nieraz wypada brać udział w konferencjach i zjazdach, odbywających się w różnych okresach roku. Jest to więc dosyć kłopotliwe zwłaszcza dla krajów leżących zdala od zwykłych centrów zjazdów międzynarodowych, i to nie tylko mniejszych, ale i tak potężnych, jak Stany Zjednoczone, które narzekają, że liczne zjazdy odbywają się w Europie, na których jest konieczna ich obecność.

Nic więc dziwnego, że zrodziła się dążność do zredukowania liczby organizacji przez złączenie pokrewnych, do rozgraniczenia ściśle ich zakresu działalności, lub przynajmniej do skoordynowania ich działalności. W 1925 r. na Konferencji Wielkich sieci elektrycznych w Paryżu przedstawiciele Stanów Zjednoczonych występowali przeciw tworzeniu Związku Wytwórców i Rozdzielców energii elektrycznej, mającego podobne cele, jak wspomniana Konferencja. Na Konferencji Energetycznej w Bazylei w 1926 r. delegacja polska pierwsza postawiła konkretny wniosek, aby Biuro tej Konferencji zainicjowało porozumienie wszystkich organizacji międzynarodowych, zajmujących się kwestjami energetycznymi.

Komitet Elektrotechniczny niemiecki zwrócił się w grudniu 1926 r. do Międzynarodowej Komisji Elektrotechnicznej, wykazując braki koordynacji różnych organizacji międzynarodowych i podnosząc, że Komisja oddałaby wielkie usługi, gdyby zajęła się ściśle rozgraniczeniem zakresu ich działalności, lub przynajmniej koordynacją ich prac. W następnym piśmie, w marcu 1927 r., ten Komitet wskazując na wspomnianą wyżej inicjatywę polską w Bazylei, stawia wniosek, aby Komitety narodowe C. E. I. upoważniły Biuro Komisji do zajęcia się sprawą kooperacji międzynarodowej w dziedzinie elektrotechniki.

Stowarzyszenie elektrotechników włoskich zajmowało się w lutym 1926 r. sprawą koordynacji tych prac i przyjęło rezolucję, wyrażającą pogląd, że Międzynarodowa Komisja Elektrotechniczna jest powołana do tego, aby zająć się połączeniem, względnie koordynacją Konferencji Energetycznej, Konferencji paryskiej wielkich sieci i Związku producentów energii elektrycznej, które mają sporo punktów stykowych i których zjazdy perjodyczne sprawiają powtarzanie się takiej samej pracy organizacyjnej na każdym zjeździe.

Polska należy do większości wyżej podanych organizacji, jest więc szczególnie zainteresowana sprawą ich złączenia, względnie ich współpracy, czemu zresztą dała wyraz na Konferencji Bazylejskiej. Polski Komitet Elektrotechniczny zaś z natury swej organizacji i swego działania jest powołany do zajęcia się tą ideą i do propagowania jej na naszym gruncie.

Połączenie organizmów różnych — nawet pokrewnych — nie jest rzeczą łatwą; trzeba się z tem liczyć, że potwra to dłuższy czas, nim idea solidaryzmu pokona wybujałe indywidualizmy. Do ostatecznego zaś celu należy zdążyć etapami. Jako takie, uważaćby można było złączenie organizacji pokrewnych w jedną większą, obejmującą wyłącznie pewną dziedzinę elektrotechniki. Na miejsce istniejących powstałyby zatem:

I. Organizacja zajmująca się normalizacją elektrotechniczną ogólną i normalizacją wytworów i urządzeń elektryczną (grupy A i B).

II. Organizacja zajmująca się sprawami energetycznymi i eksploatacyjnymi elektrotechniki prądów silnych, wraz z trakcją elektryczną (grupy C i D).

III. Organizacja zajmująca się sprawami eksploatacyjnymi elektrotechniki prądów słabych i szybkozmiennych (grupy E i F).

Gdyby nie można było osiągnąć porozumienia co do zupełnego zlania się wymienionym na początku organizacji w powyższe grupy, czy to ze względów, że niektóre z nich obejmują także inne działy techniki, czy z innych względów organizacyjnych, trzeba by bezwzględnie dążyć do złączenia się ich przynajmniej według poszczególnych grup (A do F), dając ewentualnie tym grupom autonomję w obrębie organizacji I, II, III.

Utworzone w ten sposób kilka organizacji międzynarodowych wyłoniłoby Komitet porozumiewawczy, któryby miał na celu uzgadniania kwestji obchodzących więcej, niż jedną organizację, ustalanie dogodnych terminów konferencji i zjazdów, zwoływanie ogólnych kongresów elektrotechnicznych i t. d. Zarazem torowałby on drogę do ostatecznego zjednoczenia się wszystkich międzynarodowych organizacji elektrotechnicznych w jedną potężną organizację, podzieloną ewentualnie na sekcje (autonomiczne), obejmujące pewne działy elektrotechniki.

C. E. I. jako organizacja najstarsza, o zakresie najszerszym, powinna podjąć oficjalną inicjatywę w tym kierunku. Jej też powinien być zastrzeżony dominujący udział w przyszłym ukształtowaniu się stosunków organizacyjnych na międzynarodowej niwie elektrotechnicznej.

K. D

Sprawozdania bieżące P. K. E.

Prezydjum P. K. E.

Posiedzenie dn. 11.III 1927.

Omawiano sprawy reorganizacji ustroju i pracy P. K. E. oraz środki wzmoczenia tempa prac Komitetu. Między innymi poruszono sprawy angażowania referentów, instrukcji dla tych ostatnich, jak również rozszerzenia zakresu czynności biura.

Do przeprowadzenia pertraktacji z Min. Rob. Publ. w poruszonych wyżej kwestjach upoważniono Sekretarza generalnego.

Posiedzenie dn. 26.III 1927.

Protokół z VIII-go Zebrania Plenarnego, po dokonaniu drobnych uzupełnień, przyjęto, i postanowiono ogłosić drukiem.

Omawiano sprawę przereferowania, w myśl uchwały Zebrania Plenarnego, paru ustępów z Przepisów budowy i ruchu, następnie szczegóły wydania Przepisów, oraz ich propagandę.

W sprawie uzyskania prawa cechowania znakiem P. K. E. tylko tych wyrobów elektrotechnicznych, które odpowiadają przepisom i normom P. K. E., wypowiedziano się za wstawieniem do „Zasad organizacji P. K. E.” odpowiedniego paragrafu. Upoważniono sekretarza generalnego do poinformowania się co do możliwości takiej koncepcji ze stanowiska prawnego.

Omówiono preliminarz budżetowy na II-gi kwartał r. b. Ostateczne ustalenie poszczególnych pozycji pozostawiono Sekretarzowi generalnemu.

Na wniosek przewodniczącego Sekcji przepisowej postanowiono zaprosić na członka Komisji przepisów z dziedziny maszyn elektrycznych, prof. K. Idaszewskiego ze Lwowa.

Postanowiono przekazać Komisji Radjotechnicznej do zbadania i zaopiniowania sprawę nadużywania sprzężenia zwrotnego w odbiorze radjofonicznym, poruszoną przez Min. Pocht i Telegr. i skierowaną za pośrednictwem Min. Rob. Publ. do P. K. E.

Jako delegatów P. K. E. na mający się odbyć w Rzymie we wrześniu r. b. Kongres C. E. I. wybrano prof. L. Staniewicza i prof. K. Drewnowskiego.